

Gyűjtőúton a szlovákiai Bodrogközben

Zseliz a színhelye a CSEMADOK évenként megrendezett országos népművészeti fesztiváljának, lehetőségét adva a mély gyökerekből táplálkozó dél-szlovákiai magyar néphagyomány bemutatására, ápolására. Hasznosnak bizonyult az a kezdeményezés, hogy minden alkalommal más-más tájegység hozza el kincseinek legjavát: dalokat, táncokat, szokásokat, eszközöket. Mindezek összegyűjtése komoly munkával jár, mert rendszeres feltárás híján mindezt utólag kell elvégezni.

1979-ben a kelet-szlovákiai Bodrogköz és Kapos környéke jut szóhoz és pódiumhoz Zselizen. A CSEMADOK néprajzi gyűjtőcsoportja már egy évvel korábban bejárta ezt a vidéket, a magyarlakta falvak egy részét, szám szerint harmincötöt. A tárgyi néprajzhoz *Méryné Tóth Margit* és *Jókai Mária*, a népdalokra *Agh Tibor*, a táncokhoz pedig az MTA

munkatársa, *Martin György* vállalkozott szakszerű tanácsadással, hozzáértő irányítással. A mintegy huszonöt fiatal amatőr gyűjtő nem törekedhetett teljes ségre (ennek szakmai, anyagi, műszaki akadályai is voltak), de munkájuk nyomán szinte térképszerűen felvázolódtott a táj pásztorokultúrájának, ünnepeinek és hétköznapjainak jellemző arculata. Értékes szöttek, feledhetetlen pásztornóták és táncok, megható siratók, tréfás köszöntők gazdagították a gyűjtők tarso lyát Tárkány, Géres, Borsi, Zemplén, Abara, Bés, Szinyér, Battyán, Szírenfalva, Boly, Kis- és Nagykövesd, Lelesz, Imreg és a többi falu lakosságának jóvoltából. Sok helyen szinte az utolsó pillanatban sikerült megörökíteni egy-egy dallamot, mert az idősebbek eleven emlékezetét az utódok már nem biztos, hogy öröklik vagy örökölhetik.

Molnár László

Dömötör Sándor 70 éves

A Honismeret következő számaiban folyamatosan szeretnénk bemutatni a honismereti mozgalom jeles egyéniségeit. Elsőként dr. Szamosújvári Sándor írását közöljük dr. Dömötör Sándorról, aki nemrég ünnepelte 70. születésnapját. Ebből az alkalomból hosszú életet, s jó egészséget kíván a Szerkesztő Bizottság

A szervezett honismereti mozgalom nem választható el *Dömötör Sándor* nevéől. Amikor a 70. évét betöltő Sándor bácsit köszöntjük, azzal tisztelgünk előtte, hogy felidézzük pályáját, munkásságának főbb állomásait.

1908-ban született Budapesten. Apja, *Dömötör Sándor* ekkor fegyvermester volt az I. honvéd huszárezrednél. A gyermek a főváros fényei és árnyai mellett megismerte a falu életét is. Gyermekkora nagy részét az anyai nagyszülőknél töltötte Dunaszentgyörgyön. Nagy megtiszteltetés és öröm volt számára, amikor 1977-ben Dunaszentgyörgy község tanácsa az alkotmány ünnepén őt kérte fel ünnepi szónoknak. A községben nemcsak számontartják a régen elkerült kutatót, hanem ismerik is azt a tanulmányát, amit 1937-ben írt, s a Falukutató Intézet kiadásában jelent meg *Dunaszentgyörgy népe* címmel. Írásában így emlékezik vissza az itt szerzett gyermekkori élményeire, s a falu közösségére: „Bár nem Szentgyörgyön születtem, mint kisgyermek, sokat voltam anyai nagyszüleimnél, Parragh Sándoréknál. Itt ismertem meg dédszü-

